

A Közzolgáltatási Csoport és a mezőőrök működési modelljének vizsgálata (Intézmények fenntartásával és működtetésével kapcsolatos feladatok és hatáskörök megosztásának szabályozása)

Gyöngyös Város Önkormányzata

2014. szeptember 30.

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés	3
2	Gyöngyös Város Önkormányzata Közszolgáltatási Csoportja és a mezőéri szolgálat működési modellje	4
2.1	A Közszolgáltatási Csoport szervezeti elhelyezkedésének bemutatása	4
2.2	A mezőéri szolgálat szervezeti besorolása	5
3	Jogszabályi háttér bemutatása	7
3.1	A védőnői szolgálat működésére vonatkozó jogszabályi háttér	7
3.2	A védőnői szolgálat megszervezésének lehetséges szervezeti megoldásai	8
3.3	A mezőéri szolgálat működésére vonatkozó jogszabályi háttér	9
3.4	A mezőéri szolgálat megszervezésének lehetséges szervezeti megoldásai	11
4	Az egyes szervezeti megoldások összehasonlítása	13
4.1	A védőnői szolgálat lehetséges szervezeti formáinak összehasonlítása	13
4.2	A mezőéri szolgálat lehetséges szervezeti formáinak összehasonlítása	14
5	Javaslat	15

1 Bevezetés

Az ÁROP-1.A.5 azonosítószámú projektek megvalósításának célja a megváltozott önkormányzati feladatkörök – amely a polgármesteri hivatalok, az önkormányzatok által felügyelt intézmények szervezeti működésében is változásokat tesz szükségessé – felmérésének, megtervezésének, megvalósításának és az eredmények visszacsatolásának támogatása.

Cél továbbá az önkormányzatok költségcsökkentésének, hatékonyságnövelésének módszertani és gyakorlati támogatása annak érdekében, hogy a megváltozott feladat-ellátási rendben és finanszírozási környezetben is ésszerűen és fenntarthatóan szervezett szolgáltatáskínálattal, kötelező és önként vállalt feladatokkal vegyenek részt.

Jelen tanulmányban **az önkormányzati feladatok átalakítása által érintett szakmai és támogató folyamatok felülvizsgálata keretében az intézmények fenntartásával és működtetésével kapcsolatos feladatok és hatáskörök megosztásának szabályozása folyamat felülvizsgálatának eredményeit foglaljuk össze.** Az Önkormányzatra és az intézményrendszerére vonatkozó intézményi modell tanulmányunkban érintettük a Közszolgáltatási Csoport működésére vonatkozó problémákat, melynek bővebb kifejtésére és a működésének fejlesztésére vonatkozó javaslatok jelen dokumentumban kerülnek kidolgozásra. Emellett ebben a tanulmányban foglaljuk össze a mezőéri szolgálat szervezeti besorolására vonatkozó javaslatunkat is.

A helyzetfelmérést, vagyis a jelenlegi működésből fakadó problémák feltárását vezetői interjú segítségével végeztük el. A javaslatunk megtételéhez elvégezzük a vonatkozó jogszabályi háttér bemutatását, valamint elemezzük a különböző szervezeti megoldások előnyeit és hátrányait.

A felülvizsgálat nem készülhetett volna el a Gyöngyösi Polgármesteri Hivatal munkatársainak aktív támogatása nélkül. Ezúton fejezzük ki köszönetünket a tanulmány elkészítésében közreműködő minden hivatali szakembernek.

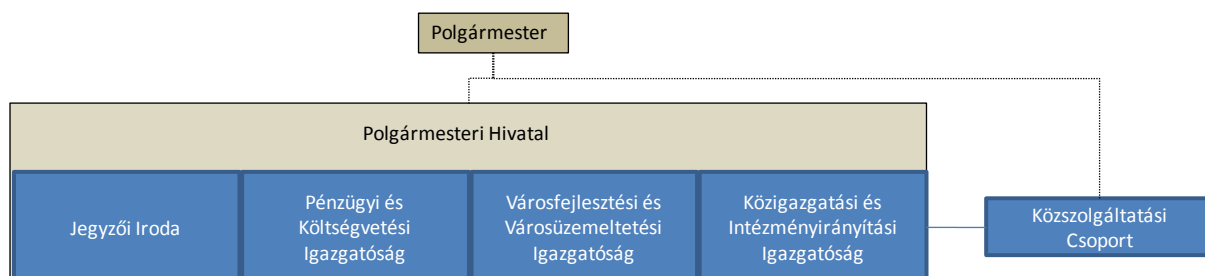
2 Gyöngyös Város Önkormányzata Közzolgáltatási Csoportja és a mezőri szolgálat működési modellje

2.1 A Közzolgáltatási Csoport szervezeti elhelyezkedésének bemutatása

Ahogy az az Önkormányzatra és az intézményrendszerére vonatkozó intézményi modell tanulmányunkban bemutatásra került, a védőnők és az Anyatejgyűjtő Állomás dolgozói közvetlenül a Polgármesternek alárendelve működnek, Közzolgáltatási Csoport megnevezéssel. A Csoport létszáma 20 fő.

Azzal együtt, hogy az önkormányzat szervezetében egy csoportot alkotnak, a védőnők és az anyatejgyűjtő állomás munkatársai szakmai, munkaszervezési szempontból tagolt állományt jelentenek. Amíg a területi védőnői ellátást biztosító munkatársak egy központból látják el tevékenységüket, addig az iskolai védőnők önállóan dolgoznak, csakúgy, mint az anyatejgyűjtő állomás munkatársai.

Ez a hivatal számára koordinációs, szervezési problémát, és egy csoporton belül is széles körű kapcsolattartási terhelést jelent.

A Közigazgatási és Intézményirányítási Igazgatóság látja el a Közzolgáltatási Csoportban tartózkodó közalkalmazotti álláshelyre kiírt pályázati eljárással kapcsolatos teendőket, a Közzolgáltatási Csoport munkavállalóinak személyzeti és munkaügyeivel kapcsolatos adminisztrációs tevékenységet.¹ A működéssel járó pénzügyi-gazdasági feladatokat pedig a Pénzügyi és Költségvetési Igazgatóság végzi. Ez jelentős munkaterhet ró az Igazgatóságok munkatársaira, akik az alábbi feladatokat végzik a védőnőkkel kapcsolatosan:

a. személyzeti ügyek:

- védőnők személyi törzsadat állományának kezelése, változások aktualizálása,
- bérmegállapítás, átsorolások készítése,
- továbbképzések nyilvántartása, részvétel biztosítása

b. munkaügyek:

- jelenléti nyilvántartás kezelése,
- szabadság nyilvántartás vezetése,

¹ Gyöngyösi Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata

- munkáltatói utazási nyilvántartás és engedélyezés vezetése,
 - cafetéria juttatások koordinálása (utalványok beszerzése, szétosztása, egyéb utalások előkészítése),
 - megbízási szerződések
- c. a gazdálkodással összefüggő igazgatósági teendők**
- működéssel összefüggő számlák, szerződések igazolása,
 - dologi kiadások rendelésének összeállítása,
 - nyilvántartások (leltár, selejtezés) előkészítése
 - munkaruha, védőruha juttatás biztosítása,
 - szabályzatok készítése stb.
- d. a gazdálkodással összefüggő pénzügyi igazgatósági teendők**
- pénzforgalom (készpénzes és utalásos) és az ehhez kapcsolódó analitikus és főkönyvi nyilvántartás operatív feladatai,
 - pénzforgalom nélküli gazdasági események analitikus és főkönyvi nyilvántartás operatív feladatai,
 - a tárgyi eszköz állománnyal kapcsolatos nyilvántartási feladatok, amortizáció elszámolása,
 - számlázás, vevői és szállítói nyilvántartás vezetése,
 - egyéb követelések és kötelezettségek nyilvántartása, és kapcsolódó feladatok (felszólítók, egyenlegközlők stb.),
 - költségvetés és beszámoló készítése, havi adatszolgáltatás,
 - adatszolgáltatás a MÁK felé,
 - adóbevallások elkészítése,
 - szabályzatok készítése.

Az önkormányzat ugyanazokat a feladatokat látja el a csoport valamennyi tagjával kapcsolatban (személyzeti ügyek, munkaügyek, gazdálkodással kapcsolatos ügyek), de ezen tevékenységük csak részben, a területi védőnőkkel kapcsolatban szervezhető központilag, a csoport többi tagjával (iskolai védőnők, anyatejgyűjtők) egyéni folyamat.

Ez eredményezheti ugyanolyan megkeresések, aktualitások többszöri kommunikációját, azonos vagy típusproblémák több helyen való felmerülését is.

Az anyatejgyűjtő állomásokkal kapcsolatban megállapítható, hogy a begyűjtött anyatej mennyisége csökken, de a tevékenység „missziós” jellege miatt fenntartásuk továbbra is fontos.

2.2 A mezőéri szolgálat szervezeti besorolása

A gyöngyösi mezőéri szolgálat felállításának igénye először 2011-ben merült fel, melynek eredményeként a Képviselő-testület 390/2011. (XII.15.) önkormányzati határozatában felkérte Gyöngyös Város Jegyzőjét, hogy a szakigazgatóságok bevonásával vizsgálja meg a mezei őrszolgálat létrehozásának jogi, pénzügyi, szervezeti feltételeit, és ennek eredményét terjessze a Képviselő-testület elé.

A mezőri szolgálat működésére vonatkozóan a következő lépés 2012 júniusában történt, amikor Gyöngyös Város Képviselő-testületének 211/2012. (VI.28.) önkormányzati határozatában a Képviselő-testület egyetértett a mezei őrszolgálat 2013. január 1-jétől, több ütemben történő létrehozásával és működtetésével.

A mezőri szolgálattal kapcsolatban a Képviselő-testület 174/2014. (VI.26.) önkormányzati határozatával egyetértett a mezei őrszolgálat létrehozásával és 2014. szeptember 1-től kezdődő működtetésével.

Az 1/12720-5/2014. iktatószámú, „Tájékoztatás a mezei őrszolgálat létrehozásának előkészítéséről” tárgyú előterjesztés szerint „kiírásra került a mezőri álláshelyek betöltésére irányuló pályázat, ... amelynek benyújtási határideje 2014. augusztus 15-én járt le.

A beérkezett pályázatokat a Bizottsággal együtt áttekintve megállapítható volt, hogy a 18 pályázatból csak 2 felelt meg maradéktalanul a pályázati kiírásnak, ugyanakkor hiánypótlást követően várhatóan betölthető lehet a Képviselő-testület által engedélyezett 6 álláshely.”

Jelenleg folyamatban van a mezőri státuszok kialakítása és szervezetbe integrálása. A szolgálat várhatóan a védőnőkhöz hasonlóan a polgármesterhez rendelve, közvetlenül az Önkormányzathoz csatlakoztatva fog működni.

A mezőrőkkel kapcsolatos adminisztrációs feladatokat a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Igazgatóság és a gondnokság végzi.

3 Jogszabályi háttér bemutatása

3.1 A védőnői szolgálat működésére vonatkozó jogszabályi háttér

A védőnői szolgálat működtetéséről az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet és a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet rendelkezik.

Az alábbiakban a védőnői szolgálat működési formájára vonatkozó legfontosabb jogszabályi hivatkozásokat gyűjtöttük össze². Eszerint:

43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet

2. § E rendelet alkalmazásában

b) szolgáltató: **az egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedéllyel rendelkező természetes, vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet**, aki vagy ami a finanszírozóval kötött szerződés alapján az E. Alapból finanszírozott egészségügyi szolgáltatást nyújt;

c) területi ellátási kötelezettség:

ca) a külön jogszabály szerint az önkormányzat kötelező feladatát képező egészségügyi alapellátás körébe tartozó (háziorvosi, házi gyermekorvosi, területi védőnői, fogászati ellátás) egészségügyi szolgáltatásoknak az a része, amelyet **az önkormányzat, illetve saját intézménye vagy más szolgáltató útján biztosít**,

20. § (1) Az orvos és védőnő által nyújtott iskola- és ifjúság-egészségügyi ellátás finanszírozására az OEP a Vhr. 16. §-ának (1) bekezdése szerint köt szerződést.

217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet

16. §

(3) Az Ebtv. 10. §-a szerint a betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatások közül az egészségügyért felelős miniszter rendelete alapján **a területi védőnői szolgálat finanszírozására az OEP a finanszírozási szerződést a területi védőnői szolgálatot működtető települési önkormányzattal köti meg.**

(4) Amennyiben a (3) bekezdésben említett **települési önkormányzat nyilatkozatával hozzájárul ahhoz, hogy a finanszírozási szerződést a területi védőnői szolgálatot működtető egészségügyi szolgáltató kösse meg, az OEP a finanszírozási szerződést a nyilatkozatban foglaltak szerint köti meg.**

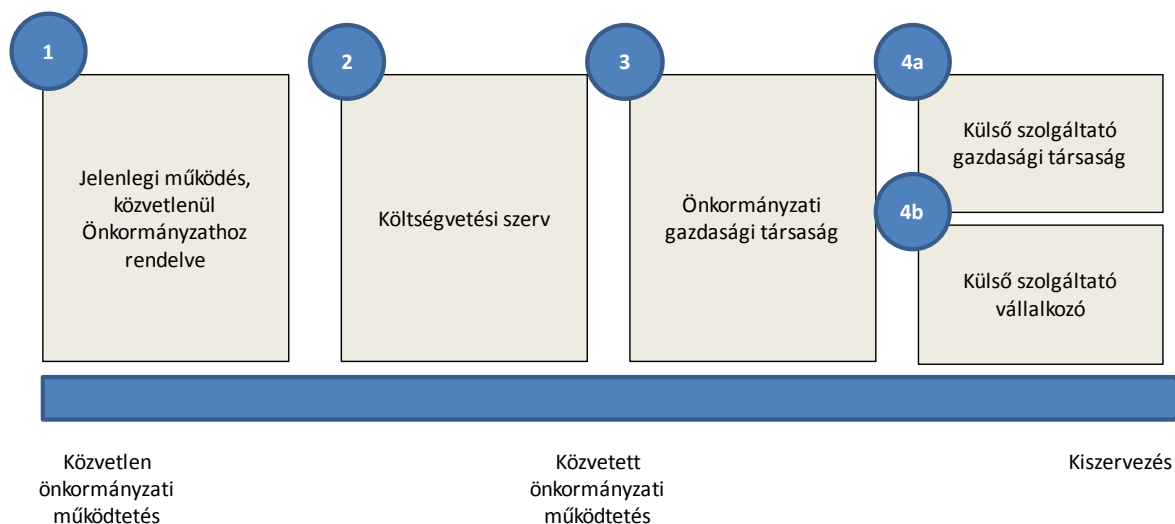
² A védőnők munkáját szabályozó rendeletek továbbá:
26/1997 (IX.3) NM rendelet az iskola eü. ellátásról,
51/1997 NM (XII.18.) rendelet a szűrővizsgálatokról,
49/2004 ESzCsM (V.21.)rendelet a területi védőnői ellátásról,
26/2014 EMMI (IV.8.)rendelet a várandós gondozásról

15. §

(2) Ha egészségügyi szolgáltatónak minősülő **költségvetési szerv megszüntetésére a feladatellátás más, nem költségvetési szervezeti formában történő megvalósítása érdekében kerül sor, a megszüntetést megelőzően az alapítónak** - az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendeletben³ meghatározottakon túl - az új egészségügyi szolgáltató cégnyilvántartásba történő bejegyzése iránti kérelme előterjesztésével egyidejűleg **kezdeményeznie kell az új finanszírozási szerződés megkötését annak érdekében, hogy a megszüntetett szolgáltató helyébe az új egészségügyi szolgáltató lépjen.** Ilyen esetben a finanszírozási szerződés megkötését az OEP nem tagadhatja meg.

3.2 A védőnői szolgálat megszervezésének lehetséges szervezeti megoldásai

Összegezve megállapítható, hogy a területi védőnői szolgálat feladat ellátását öt szervezeti formában biztosíthatja az Önkormányzat:

1. Az Önkormányzathoz közvetlenül hozzárendelt működés módjáról, annak jellemzőiről a jelenlegi rendszert bemutatva a 3.1. fejezetben ejtettünk szót.

2. Mivel az intézmények gazdasági, pénzügyi feladatainak ellátását jelenleg a Polgármesteri Hivatal keretei között szervezi meg az Önkormányzat, ezért a védőnői szolgálat költségvetési szerv formájában történő működtetése csupán részlegesen venne le munkaterhet a hivatal dolgozóiról, az gazdasági adminisztráción kívüli egyéb személyügyi dokumentáció feladata kerülne át az intézményhez / intézményvezetőhöz. A védőnők közalkalmazotti státusza ebben a formában megmarad.

Amennyiben a védőnői feladatokat az Önkormányzat kiszervezi, abban az esetben többféle foglalkoztatási forma között kell különbséget tenni.

3. Az Önkormányzat a kiszervezést végrehajthatja úgy, hogy ő maga hoz létre egy gazdasági társaságot, amely mint munkáltató foglalkoztatja munkaszerződés alapján a védőnőket (a közalkalmazotti státusz ebben az esetben is megszűnik) és ez a gazdasági társaság szerződik az

³ A jelenleg hatályos 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet a hatályon kívül helyezett 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendeletre hivatkozik, mely jelenleg helyesen 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet.

Önkormányzattal az ellátás biztosítására. Ebben az esetben a védőnők részére különösebb szervezési feladat nem jelentkezik csupán a közalkalmazotti jogviszony megszűnésével és a munkaviszony létesítésével kapcsolatos iratokat kell aláírniuk.

4a-b). A jogi lehetőség arra is megvan, hogy az Önkormányzat a jövőben csupán az ellátáshoz szükséges pénzt biztosítsa, és a védőnők maguk szervezzék meg foglalkoztatási formájukat. Ebben az esetben szóba jöhet az egyéni vállalkozói státusz, vagy valamely gazdasági társasági forma választása. Ezekben az esetekben közös, hogy az Önkormányzat – természetesen szintén a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése mellett – polgári jogi szerződést (megbízás) köt a létrehozott gazdasági társasággal és/vagy az egyéni vállalkozókkal, amely alapján megbízási díj megfizetésére köteles és a munka konkrét megszervezéséről, beosztásáról a dolgozók (illetve a megbízottak) kötelesek gondoskodni.

Ebben az esetben a megbízási szerződés keretében külön kikötés hiányában a megbízottat nem illeti meg olyan felmondási védelem, mint a közalkalmazottat, vagy az egyéb munkavállalókat.

Az Önkormányzat, mint megbízó ebben az esetben „bruttó” megbízási díjat fizet, amely magában foglalja a tevékenységgel kapcsolatos személyi jövedelemadót, társadalombiztosítási és egyéb járulékokat, amelyek kiszámítása, bevallása és befizetése a megbízottak kötelezettségét képezi, tehát a szakmai, munkaügyi adminisztráción túl a védőnőkkel kapcsolatos gazdasági adminisztráció feladatellátás is kikerül az Önkormányzat feladatai közül.

Szintén figyelembe kell venni a megbízási szerződés megkötésénél, hogy a megbízott kötelezettsége a tevékenység folyamatos biztosítása, így pl. betegség, szabadság esetén a megbízott köteles gondoskodni a tevékenység folyamatosságáról, míg a közalkalmazottakat, munkavállalókat megilletik a távollét különböző fizetett formái.

4a) Amennyiben a védőnők gazdasági társaság létrehozásáról döntenek, a legelőnyösebb vállalkozási forma közkereseti társaság (Kkt.), vagy korlátolt felelősségű társaság (Kft.) létrehozása. Közkereseti társaság esetében a tagok felelőssége korlátlan, tehát saját magánvagyonukra is kiterjed, azonban jelen társasági forma minimális, törvényileg meg nem határozott jegyzett tőkével is létrehozható. A korlátolt felelősségű társaság esetében – mint neve is mutatja – a tagok csupán a bevitt vagyon értékéig felelnek, de jelen társasági formánál a jogszabály a minimális jegyzett tőkét 3 millió forintban határozza meg. Mindkét gazdasági társaságnál szükséges vezető tisztségviselő választása, amely Kkt. esetében üzletvezető-képviselő, Kft. esetében pedig ügyvezető tisztséget visel.

Szükséges továbbá a társaság könyvvezetési, bevallási kötelezettségeinek megszervezése is. A társaság alapítása – cégformától függően – 150-250 ezer forint körül alakul.

Az egészségügyi szolgáltatók – függetlenül tulajdoni és jogi formájuktól – közvetlenül jogosultak finanszírozási szerződést kötni az egészségpénztárral, amennyiben ehhez a települési önkormányzat külön nyilatkozatban hozzájárul. Egészségügyi szolgáltatónak az minősül, aki az egészségügyi hatóságtól működési engedéllyel rendelkezik.

3.3 A mezőőri szolgálat működésére vonatkozó jogszabályi háttér

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. tv. az a jogszabály, amely a mezei őrszolgálat létesítésével, a mezőrök foglalkoztatásával, a mezőőrök feladataival foglalkozik.

1997. évi CLIX. törvény

16. § (1) A települési önkormányzat a közigazgatási területéhez tartozó termőföldek – ide nem értve az erdőt, halastavat– őrzéséről mezei őrszolgálat létesítésével gondoskodhat. Több települési önkormányzat közös mezei őrszolgálatot hozhat létre.

17. § (1) A mezei őrszolgálat létrehozását a mezőgazdasági igazgatási szervnek be kell jelenteni, amely az őrszolgálatot közhiteles hatósági nyilvántartásba veszi.

Ezzel a nyilvántartásba vétellel alakul meg a mezei őrszolgálat. A bejelentésnek tartalmaznia kell az őrszolgálat létszámát, az őrzött terület mértékét. A mezőőri szolgálatnak a nyilvántartásba vett területen kell ellátnia a tevékenységét.

20. § (1) A mezőőr a termőföldek őrzését, valamint a termőföldön lévő, illetve ahhoz tartozó termények és termékek, felszerelések, eszközök, haszonállatok, továbbá mező gazdasági építmények, földmérési jelek vagyoni védelmét ellátó személy.

21. § (1)

A mezőőr feladatát az őrszolgálatot létrehozó települési önkormányzat (a továbbiakban: fenntartó) utasításai szerint végzi, szakmai felügyeletét a mezőgazdasági igazgatási szerv és a rendőrség látja el.

(2) A fenntartó a mezőőr foglalkoztatásáról, illetve a foglalkoztatás megszüntetéséről a mezőgazdasági igazgatási szervet és a rendőrséget a foglalkoztatást, illetve annak megszüntetését megelőzően öt napon belül írásban értesíti.

A mezőőrökre vonatkozóan további feladatokat az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény tartalmaz.

2012. évi CXX. törvény

Eszerint:

1. § (1) E törvényben foglaltakat kell alkalmazni

l) a mezőőrre.

3. § (1) **Önkormányzati rendészeti szerv** - a községi, **a városi képviselő-testület**, a megyei jogú városi közgyűlés, a fővárosban a fővárosi kerületi képviselő-testület és a közgyűlés - a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 17. § (1) bekezdésében meghatározott **feladat⁴ ellátása érdekében belső szervezeti egységként, önálló költségvetési szervként, költségvetési szerv belső szervezeti egységeként hozhat létre. A feladat a (2) bekezdésben meghatározott személy önálló alkalmazása útján is ellátható. Önkormányzati rendészeti szerv több önkormányzat társulások formájában is működtethet.**

⁴ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

17. § (1) A települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat.

(2) **Az önkormányzati rendészeti szerv tagjaként foglalkoztatható** az önkormányzati természetvédelmi őr, a közterület-felügyelő, a **mezőőr**, a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet, a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet és a halászati őr.

20. § (1) **Az 1. § (1) bekezdés c), d), i), j), k) és l) pontjában meghatározott - közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló** - személy jogosult a tetten ért személyt...

(2) Az 1. § (1) bekezdés d), i), j), k) és l) pontjában meghatározott - **közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló** - személynek ellenszegülés esetén az előállításhoz a Rendőrségről szóló törvény szerint a rendőrség segítségét kell kérnie.

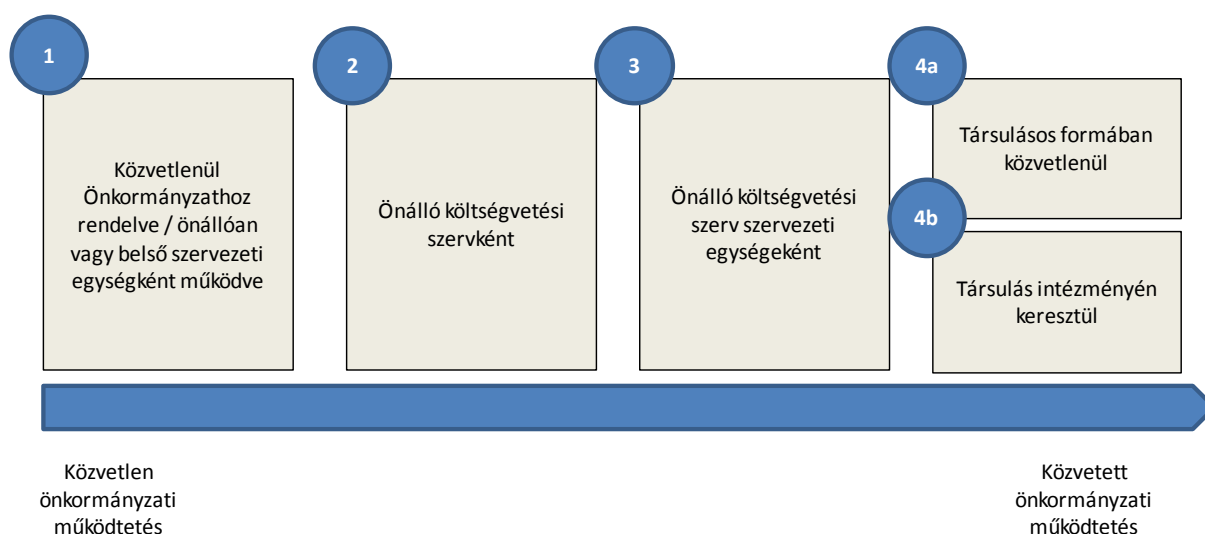
21. § (1) Törvényben meghatározott feladatai ellátása során

c) az 1. § (1) bekezdés c), d), i), j), k) és l) pontjában meghatározott **közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló személy** - az előállításnak ellenszegülő személy támadásának, valamint szökésének megakadályozása érdekében – bilincset tarthat magánál.

24. § (1) Az 1. § (1) bekezdés c)-l) pontjában meghatározott - **közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló - személy munkáltatója** a működési területén illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal - a rendészeti feladatokat ellátó személyek ellenőrzése és törvényben meghatározott tevékenységük felügyelete, valamint a feladatellátás összehangolása érdekében - írásbeli együttműködési megállapodást köt.

3.4 A mezőőri szolgálat megszervezésének lehetséges szervezeti megoldásai

A védőnőkkel ellentétben a mezőőri szolgálatot ellátó személy csak közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban állhat, melynek következtében a mezőőri szolgálat megszervezésére az alábbi szervezeti megoldások lehetségesek:

A mezőőri szolgálat az Önkormányzat működtetésében, vagy a mezőőri szolgálat közös működtetésére létrehozott társulási formában létezhet.

Ahogy a védőnők esetében, összességében a legkisebb adminisztrációs feladat itt is a közvetlen önkormányzati működés során merül fel (pl. intézmény alapítás feladata, társulás létrehozása nem jelentkezik), a feladat Polgármesteri Hivatalból való kiszervezése azonban hosszabb távon a Hivatal személyi állományáról munkaterhet vesz le.

4 Az egyes szervezeti megoldások összehasonlítása

4.1 A védőnői szolgálat lehetséges szervezeti formáinak összehasonlítása

Az alábbi táblázatban a védőnők (és Anyatejgyűjtő Állomás dolgozói) működésének különböző szervezeti megoldásainak előnyeit és hátrányait mutatjuk be.

Jelenlegi működés, közvetlenül az Önkormányzathoz rendelve	+	<ul style="list-style-type: none"> - Közvetlen koordináció, információk helyben rendelkezésre állnak. - Olcsó működtetés. - A védőnők közalkalmazotti státusza.
	-	<ul style="list-style-type: none"> - Az adminisztrációs feladatok és a közvetlen koordináció magas munkaterhet jelentenek a Polgármesteri Hivatal számára.
Költségvetési szerv formájában történő működtetés	+	<ul style="list-style-type: none"> - A munkaügyi adminisztrációs feladatok ellátásának munkaterhe kikerül a Hivatalból. - Csak az intézményvezetővel kell tartania a kapcsolatot a Hivatal munkatársainak (egykapus információáramlás). - A védőnők közalkalmazotti státusza megmarad.
	-	<ul style="list-style-type: none"> - Jelenleg nincs olyan költségvetési szerve az Önkormányzatnak, amely ezt a feladatot el tudná látni, ezért új költségvetési szerv alapítása szükséges. - Magasabb működtetési költség a jelenlegihez képest. - A gazdasági adminisztrációs feladatok továbbra is a Hivatalnál maradnak.
Önkormányzati gazdasági társaság formájában történő működtetés	+	<ul style="list-style-type: none"> - A munkaügyi és gazdasági adminisztrációs feladatok ellátásának munkaterhe kikerül a Hivatalból. - Csak a társaságvezetővel kell tartania a kapcsolatot a Hivatal munkatársainak (egykapus információáramlás), a társaság maga szerződik az OEP-pel.
	-	<ul style="list-style-type: none"> - Jelenleg nincs olyan önkormányzati társaság, amely ezt a feladatot el tudná látni, ezért új társaság alapítása szükséges. - A védőnők közalkalmazotti státusza megszűnik.

		- Országosan nem jellemző ez a fajta foglalkoztatási forma a védőnői szolgálat esetében.
Külső szolgáltató gazdasági társaság formájában történő működtetés	+	<ul style="list-style-type: none"> - A munkaügyi és gazdasági adminisztrációs feladatok ellátásának munkaterhe kikerül a Hivatalból. - Csak a társaságvezetővel kell tartania a kapcsolatot a Hivatal munkatársainak (egykapus információáramlás), a társaság maga szerződik az OEP-pel.
	-	<ul style="list-style-type: none"> - A védőnők közalkalmazotti státusza megszűnik. - Országosan nem jellemző ez a fajta foglalkoztatási forma a védőnői szolgálat esetében.
Vállalkozóként történő foglalkoztatás	+	<ul style="list-style-type: none"> - A társaság alapításával kapcsolatos feladatok és költségek nem merülnek fel. - Olcsó működtetés.
	-	<ul style="list-style-type: none"> - A koordinációs feladatok továbbra is megmaradnak a Hivatalnál. - A védőnők közalkalmazotti státusza megszűnik. - Korábban már felmerült ötletként ennek a formának az alkalmazása, azonban a védőnők nincsenek felkészülve ennek bevezetésére. - Országosan nem jellemző ez a fajta foglalkoztatási forma a védőnői szolgálat esetében.

Összegezve, a kiszervezés esetében amennyiben az Önkormányzat nem saját társaságot hoz létre, úgy részére előnyösebb egy gazdasági társasággal szerződni, amely a tevékenység biztosításáról, a munka megszervezéséről, beosztásáról maga rendelkezik, mint egyéni vállalkozókkal külön-külön szerződéseket kötni, és közöttük a munkavégzést koordinálni.

4.2 A mezőőri szolgálat lehetséges szervezeti formáinak összehasonlítása

A mezőőrök vonatkozásában a védőnők szervezeti formáira vonatkozó táblázatot ismételtük meg.

Esetükben is megállapítható, hogy a közvetlen önkormányzathoz rendelés a Hivatal számára jelent adminisztrációs terhet, azonban a költségvetési intézményben történő foglalkoztatás – mivel jelenleg nem létezik olyan költségvetési intézmény, amely ezt a feladatot elláthatná – arányaiban kevesebb munkaterhet venne le a Hivatalról, mint amennyi erőforrást az intézményalapítás, és az intézményi kapcsolattartás igényel.

A társulási működtetés jelenleg kevésbé valószínű opció, amely szintén magasabb kezdeti adminisztrációs feladatokat jelenthet. Amennyiben igény mutatkozna a társulási működtetésre, a gesztor település valószínűleg továbbra is Gyöngyös maradna, így a jelenleg működés jellemzői merülnének fel.

5 Javaslat

Az egyes szervezeti megoldások előző fejezetpontban bemutatott előnyeit és hátrányait mérlegelve az alábbiak javasolhatóak a védőnői és mezőri szolgálat jövőbeli működésére:

A védőnői szolgálat esetében továbbra is a jelenlegi ellátási módot javasoljuk, vagyis a védőnők közvetlenül Önkormányzathoz rendelve működjenek. A Közigazgatási és Intézményirányítási Igazgatóságra háruló, e feladathoz kapcsolódó adminisztrációs munkaterhet emellett kiegyenlíteni javasoljuk a „Stratégiai emberi erőforrás gazdálkodás az önkormányzatnál – Helyzetfelmérés, továbbá a hivatali szervezetnél, az egyéb intézményeknél, társaságoknál, valamint fejlesztési projektek esetén hasznosítható javaslat” tanulmányban megfogalmazott javaslatok alapján, miszerint az igazgatás és az intézményirányítás kerüljön markánsabban szétválasztásra. Ez jelentheti a két terület teljes szétválasztását, de jelentheti az intézményirányítási igazgatóhelyettes kinevezését is.

Ezzel a jelenlegi működés legfőbb hátránya kiküszöbölhető lenne, a többi – összességében kevésbé hatékony – megoldás bevezetését mellőzve.

A védőnői szolgálat esetében a feladatellátás kereteinek jelentős megváltoztatása rövid távon azért sem javasolt, mert kormányzati törekvés, szándék jelent meg a szolgálat központosítására, egységes országos védőnői hálózat létrehozására. Az előző kormányzati ciklusban a feladatnak miniszteri biztosa volt, és az átszervezésre uniós forrást biztosítását tervezte a tárca. Az átalakítási projekttel kapcsolatos döntéseket, annak eredményeit figyelembe kell majd venni.

Az rövid távon is megfontolható intézkedés, hogy a csoportnak legyen olyan csoportvezetője, akinek a feladatkörébe tartozik a kommunikáció minél nagyobb mértékű központosítása, egycsatornássá tétele az önkormányzat felé, és legyen egy önkormányzati kapcsolattartó referense is. Ez a kapcsolattartó célszerűen a területi ellátást végző csoport tagjai közül kerülhet ki. Feladata nem szakmai irányítás, hanem hivatali-ügyviteli támogatás, amit indokolt díjazni, vagy a csoport tagjainak konszenzusa esetén (lévén szó adott esetben az ő tehermentesítésükről is) a feladat munkaidejébe való illesztéséről is.

Az anyatejgyűjtő állomások kapcsán nem pusztán hivatali, igazgatási vagy gazdaságossági kérdés a működtetésük. Kihasználságuk, forgalmuk növelése a közösségnek ezekből a szempontokból is fontos, természetesen figyelembe véve, hogy elsősorban maga a szervezett, biztonságos, egészséges anyatej-ellátás a fontos a rászoruló csecsemők részére.

Nem csupán szolgáltatás-szervezési, hanem szakmai kérdés is, hogy az anyatejgyűjtés módja, formája igényel-e változtatást. Pl. szükséges-e, lehetséges-e a védőnők által koordinált háztól-házig anyatejadás megszervezése, vagy jobb kihasználtságot és eredményességet biztosítana-e a kijáró begyűjtés megszervezése.

A fenti lehetőségeket magával a szakmai állománnyal egyeztetni szükséges, mivel a tevékenységgel kapcsolatban elsődleges szerepe a szakmai protokolloknak van.

A mezőőrök esetében a jelenlegi, vagyis a közvetlenül Önkormányzathoz, azon belül a polgármesterhez rendelt működés javasolható azzal, hogy az adminisztrációs feladatokat a városüzemeltetési igazgatóság és a gondnokság lássa el. A mezőőrök létszáma nem indokolja az önálló intézmény létrehozását, a társulási működtetés szintén kevesebb előnnyel jár a munkateher szempontjából.

